

Het proces van de bommenleggers

Gepubliceerd op 21 februari 2021 door redactie www.souss.nl

Ferhat Imula, woordvoerder autonome beweging MAK. Foto: Siwel.info

Op zondag 21 februari 2021 publiceerde het Algerijnse Ministerie van Defensie een persbericht waarin Marokko en Israël worden beschuldigd van fake news en haat zaaien op social media. De toon van het bericht is ernstig maar bevat geen bewijzen. Dat is niet de eerste keer dat het militaire regime in Algiers Marokko beschuldigt (1).

Op 25 december 1975 werd een groep jongeren in Algerije opgepakt op verdenking van separatisme. Het proces werd later bekend onder de naam van de "Poseurs de bombes" (Bommenleggers). De media van de toen enige regerende politieke partij FLN pakte groots uit. Met name de krant El Moujahid (De Jihad Strijder) liet geen spaan heel van de verdachten. Een van de beschuldigingen was het samenzwerven met een buitenlandse vijand om het regime omver te werpen door middel van een gewapend opstand. Het bewijsmateriaal zou bestaan uit wapens afkomstig uit Marokko en door parachutisten in regio Kabylie gedropt.

Het proces van de "Bommenleggers" werd nog eens in 1978 overgedaan (2) met nieuwe verdachten maar geen bewijsmateriaal. Een paar voorbeelden van Algerijnse krantenkoppen in de officiële media verschenen tussen 17 en 24 december 1978:

"Notre Révolution sera la plus forte" (Onze Revolutie zal overwinnen)

"Faire échec au défi de la réaction" (Het hoofd bieden aan reactionaire krachten)

"La responsabilité du Maroc est établie" (Betrokkenheid van Marokko bewezen)

"Nouvelles précisions sur les organisateurs du complot" (Nieuwe feiten over de organisatoren van het complot)

"Vigilance accrue de tout le peuple" (Grote waakzaamheid gevraagd van iedereen)

"L'opération criminelle de Cap Sigli" (Criminele operatie in Cap Sigli)

De opgepakte jongeren waren actief op allerlei scholen en universiteiten. Hun schuld? Ze vroegen om hervorming van het onderwijs en om de erkenning van taalkundige en culturele diversiteit van het land. Onder de veroordeelden was de dichter Ferhat Imula. Hij zou later zijn gevangenschap beschrijven in een lang gedicht Tazult Lambese (3), de naam van een gevangenis uit de Franse tijd waar politieke activisten in de jaren 1970 vast werden gehouden:

Tazult Lambese

Jahenama yugwaren-tin

Iyi trajun di laxart

Axatar ma dgha d Rebbi yella

Maci d win ar ayserghen tarwa-s

Er zijn nooit wapens gevonden bij de verdachten. Er is ook nooit enig bewijs van parachutisten uit Marokko geleverd. De straffen waren hoog en de behandeling in de gevangenissen wreed. Het proces duurde drie jaar en diende twee doelen. Het eerste doel is de culturele minderheden in het eigen land te intimideren. Het regime was sinds 1962 bezig het land te arabiseren. Alle andere inheemse talen moesten weg.

Het tweede doel was een buitenlandse vijand te creëren om het volk op te zwepen. In 1975 veroverde Marokko de Westelijke Sahara dat sinds 1884 door Spanje was bezet. Algerije voelde zich gepasseerde en stuurde troepen in. Die werden door Marokko in januari 1976 verjaagd (4). De gevluchte Algerijnen en hun lokale Polisario handlangers vluchtten naar Tindouf waar ze “De Arabische Democratische Republiek in de Sahara” hebben uitgeroepen.

Als laatste kwam het proces van 1978 goed uit voor de militairen aan de macht. Toenmalige staatshoofd Houari Boumedienne, een militair en fanatieke Marokko-hater, raakte in coma als gevolg van een zeldzame bloedziekte. Hij stierf kort daarna en liet een machtsvacuüm achter. Dat werd door de media van het regime goed gebruikt om de binnenlandse oppositie de kop in te drukken en tegelijkertijd de schuld van de problemen aan Marokko te geven.

De dichter Ferhat Imula, één van de politieke gevangenen van toen werkt tegenwoordig als woordvoerder van MAK, een beweging voor autonomie in regio Kabylie. Zijn organisatie wil komende maanden een referendum organiseren over de toekomst van de regio (5).

Noten:

(1) Het persbericht verscheen op de website van het Algerijnse Ministerie van Defensie www.mdn.dz en is hier te lezen: <https://tinyurl.com/32v65gny>

(2) Chaker, S. (1998): “Berbères Aujourd’hui” (Imazighen-Assa). Uitgave Harmattan. Zie hoofdstuk het proces van taalactivisten 1975-1978 vanaf pagina 96.

(3) Makhlouf, C. (1997): “Chants de liberté. Ferhat la voix de l’espoir”. Uitgave Harmattan. Zie tekst Tazult Lambese, de beschrijving van het gevangenschap van de auteur in pagina 192.

(4) Video uit de archieven van het Marokkaanse leger (1976): <http://tinyurl.com/p9l95uh>

(5) Zie persbericht met de aankondiging op 10 februari 2021 van een referendum in regio Kabylie, Algerije, op de website www.siwel.info. Een van de organisatoren van het referendum is de hierboven geciteerde dichter en voormalige politieke gevangenen Ferhat Imula: <https://tinyurl.com/ye5gsvhn>

(Dit artikel verscheen eerder op www.souss.nl en is op 21 februari 2021 herzien)